

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 57/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., CSc., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 5/09 a sp. zn. 7 Co 263/09 a jeho rozsudkom sp. zn. 7 Co 263/09 z 19. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L., CSc. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2011 doručená sťažnosť Ing. F. L., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 5/09 a sp. zn. 7 Co 263/09 a jeho rozsudkom sp. zn. 7 Co 263/09 z 19. apríla 2011 (ďalej len „krajský súd“ a „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) *„návrhom podaným podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci“*, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej 1. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), 2. JUDr. E. O., 3. JUDr. H. Š. a 4. JUDr. M. J., z dôvodu porušenia *„práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka“* domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy a ospravedlnenia. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 21 C 81/06 z 31. októbra 2008 žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. Na odvolanie sťažovateľa o veci rozhodoval krajský súd, ktorý prípisom sp. zn. 7 Co 5/09 z 10. septembra 2009 vrátil spis okresnému súde na postup podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), keďže v záhlaví rozsudku okresného súdu nebolo označenie žalovaných v súlade s návrhom sťažovateľa a jeho ostatnými podaniami a ani v súlade s výrokom rozsudku o trovách konania. Okresný súd uznesením z 23. septembra 2009 záhlavie rozsudku opravil v zmysle prípisu krajského súdu. Proti opravnému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ taktiež odvolanie. Krajský súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou potvrdil rozsudok, ako aj uznesenie okresného súdu a rozhodol o trovách konania.

3. Konanie pred všeobecnými súdmi bolo podľa sťažovateľa vyvolané *„... otázkou zásadného charakteru vo vzťahu k neoprávneným a stále pokračujúcim zásahom do základných práv sťažovateľa, vykonaných súdmi v konaní, v ktorom sťažovateľ nebol účastníkom. Preto bol porušený princíp rovnosti zbraní a spravodlivého konania pred súdmi, keď sťažovateľ nemal ani žiadnu možnosť svoje dobré meno a česť účinne obhájiť. Sťažovateľ vo vzťahu k súdom oboch stupňov viacnásobne vyslovil svoj eminentný záujem na vyriešení veci, nakoľko opakovane - v dôsledku primárneho zásahu do jeho*

osobnostných práv rozsudkom krajského súdu 3Cob/166/2006-330 z 3.7.2006, kde v odôvodnení odporkyne I.2-I.4. (členky konajúceho senátu krajského súdu, pozn.) uviedli také výroky, ktoré sústavne porušujú dobré meno sťažovateľa a zasahujú do jeho osobnostnej sféry - aj naďalej dochádza v dôsledku citácie týchto výrokov protistranami k poškodzovaniu oprávnených záujmov sťažovateľa aj v ďalších konaniach, v ktorých sťažovateľ zastáva post účastníka konania.

Sťažovateľovi vzniká závažná nemajetková ujma. Táto nemajetková ujma má nepriaznivý vplyv na jeho existenciu, keďže tvrdenia o nemravnom charaktere sťažovateľa vyslovené v uvedenom rozsudku krajského súdu sú používané ako dôkaz nielen v mnohých súdnych, ale dokonca i trestných konaniach vedených voči sťažovateľovi.

Nepravdivé a difamujúce tvrdenia o osobe sťažovateľa, ktoré tvoria predmet namietaného odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod č. k. 7Co 5/2009, zverejnila Slovenská republika prostredníctvom súdu v právoplatnom rozsudku krajského súdu 3Cob/166/2006-330 z 3.7.2006, ktorý je verejnou úradnou listinou štátu. ... Právoplatná verejná listina, vydaná orgánom s najvyššou právnou autoritou v právnom štáte, má najvyššiu možnú dôkaznú hodnotu pre každého a pre každý orgán štátu. Takou je zmienená listina i napriek svojej nepravdivosti a sťažovateľ je v dôsledku odmietnutia prístupu k súdu voči krivým svedectvám právoplatného rozsudku bezmocný.

Rozsudok krajského súdu 3Cob/166/2006-330 z 3.7.2006 a v ňom obsiahnuté difamujúce výroky o sťažovateľovi boli dokonca orgánmi činnými v trestnom konaní neskôr použité ako dôkaz odôvodňujúci vznesenie obvinenia sťažovateľovi pre trestný čin zneužívania informácií v obchodnom styku a tieto skutkové tvrdenia uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľa výslovne cituje. Sťažovateľ je toho názoru, že obvinenie, ktoré mu bolo vznesené na základe namietaných vyjadrení obsiahnutých v rozsudku krajského súdu 3Cob/166/2006-330 z 3.7.2006, je krivým obvinením, avšak sťažovateľ nemá možnosť využiť účinný prostriedok nápravy z dôvodu, že krajský súd v odvolacom konaní ku konaniu okresného súdu v konaní o ochrane osobnosti sťažovateľa odmietol v merite veci konať.

Na základe uvedených skutočností je preto bezpochyby možné konštatovať, že krajský súd v konaní 7Co 5/2009 zasiahol do práv a oprávnených záujmov sťažovateľa, pričom v dôsledku tohto neoprávneného zásahu vznikla sťažovateľovi závažná nemajetková ujma. “.

4. Rozsudku krajského súdu a jeho predchádzajúcemu postupu sťažovateľ vytýka viaceré nedostatky, medzi ktorými uvádza:

(i) krajský súd nariadil opravu rozsudku okresného súdu pripisom, pričom s ohľadom na § 223 OSP a komentár k § 222 ods. 3 OSP tak mal urobiť uznesením, čím zmaril možnosť dvojstupňového prieskumu svojho uznesenia,

(ii) napriek tomu, že v odvolaní proti opravnému uzneseniu okresného súdu namietal zaujatosť odvolacieho senátu krajského súdu (pretože išlo o ten istý odvolací senát, ktorý rozhodol o vykonaní opravy prvostupňového rozsudku, proti ktorej podáva odvolanie), odvolací súd na túto námietku zaujatosti nedbal a o veci rozhodol vylúčenými sudcami,

(iii) z rozvrhu práce krajského súdu a jeho dodatkov zverejnených na webovom sídle ministerstva spravodlivosti vyplýva iné zloženie senátu, než aký rozhodoval v jeho veci; v tejto súvislosti sťažovateľ tvrdí, že zmeny rozvrhu práce sú nezákonné a bol odňatí, svojim zákonným sudcom,

(iv) krajský súd odmietol konať vo veci z dôvodu, že sťažovateľ mal vykonať také právne posúdenie veci, ktoré súdu zabránilo konať vo veci, čo je v konečnom dôsledku totožné s takým postupom súdu, ktorým bol účastníkovi odmietnutý prístup k súdu.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil, že ním označené práva boli krajským súdom porušené, a žiadal, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu. Taktiež žiadal, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania v sume 314,18 €.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Totožné právo zaručuje aj čl. 38 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemohol, nemôže a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného

princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 153/2010). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Podstatou sťažnostnej argumentácie je námietka sťažovateľa o jeho odňatí zákonnému sudcovi a o zamedzení prístupu k súdu. Sťažovateľ tieto námietky spája s tvrdeným rozhodovaním o jeho veci vylúčenými sudcami, resp. sudcami, ktorí boli ustanovení v rozpore so zákonom, ako aj s tvrdeným odňatím možnosti konať pred súdom. Sťažovateľove tvrdenia teda v prípade ich preukázania zakladajú dovolací dôvod [§ 241 ods. 2 písm. a) OSP] a súčasne prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) – účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, ako aj podľa § 237 písm. g) OSP – rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený.

10. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že nemá právomoc rozhodnúť o namietanom porušení označených práv sťažovateľa, pretože zákon zveruje v tomto prípade právomoc dovolaciemu súdu (ktorým je v zmysle § 10a ods. 1 OSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky), ktorý vo vzťahu k rozsudku krajského súdu disponuje aj kasačnou právomocou (§ 243b OSP). Sťažovateľ preto nielen mohol, ale aj mal pred podaním sťažnosti ústavnému súdu najskôr podať dovolanie proti rozsudku krajského súdu. Existencia právomoci dovolacieho súdu na poskytnutie ochrany sťažovateľovi pred tvrdeným porušením jeho

označených práv takto vylučuje právomoc ústavného súdu o podanej sťažnosti konať a rozhodnúť (m. m. II. ÚS 230/04). Ústavný súd preto rozhodol tak, že sťažnosť odmietol.

11. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie rozsudku krajského súdu, primerané finančné zadost'učinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012